

**ILMASTONMUUTOSTA KOSKEVAN YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN
PUIITESOPIMUKSEN SOPIMUSPUOLTEN 29. KONFERENSSI JA KIOTON
PÖYTÄKIRJAN OSAPUOLTEN 19. KOKOUS SEKÄ PARIISIN
SOPIMUKSEN KUODES OSAPUOLIKOKOUS 11.-22.11.2024;
VALTUUSKUNNAN ASETTAMINEN**

Kokouksen sisältö

Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen (SopS 61/1994, jäljempänä ilmastopöytäkirja) sopimuspuolten 29. konferenssi (COP 29), ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan (SopS 12/2005 ja SopS 13/2005) osapuolten 19. kokous (CMP 19) sekä Pariisin sopimuksen (SopS 75/2016 ja 76/2016) kuudes osapuolikokous (CMA6) pidetään 11.-22.11.2024 Bakussa Azerbaidjanissa. Samassa yhteydessä järjestetään myös kokouksia valmistelevien alaelinten (SBI ja SBSTA) 61. istunnot. Kokouksen alussa järjestetään myös kaksipäiväinen ”Leaders’ Summit”, eli valtion- ja hallitusten päämiesten kokous.

Bakun ilmastokokouksessa on tarkoitus edistää Pariisin ilmastopöytäkirjan sekä aiemmissa COP-kokouksissa sovittujen toimien toimeenpanoa. COP28 kokouksessa Dubaissa marraskuussa 2023 sovittiin fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopumisesta sekä perustettiin uusi ilmastotuhoja kattava rahasto.

COP29-kokouksessa ovat neuvoteltavana kaikki Pariisin sopimuksen keskeiset teemat: päästöjen vähentäminen, sopeutuminen ja rahoitus. Yksi kokouksen keskeisistä tavoitteista on uuden kollektiivisen ilmasto- ja rahoitustavoitteen asettaminen. Lisäksi Bakussa edistetään COP28-kokouksessa huipentuneen ensimmäisen Pariisin sopimuksen tavoitteiden kokonaistarkastelun (Global Stocktake) suosituksia ja osoitetaan toimia joilla tavoitteet voidaan saavuttaa. Kiireellisiä lisätoimia tarvitaan kaikilla osa-alueilla, erityisesti päästöjen hillinnässä, jotta lämpeneminen ei ylittäisi 1,5 asteen rajaa. Osapuolten odotetaan antavat uudet kansalliset päästövähennystavoitteensa (Nationally determined contribution, NDC) viimeistään vuonna 2025 ennen COP30-kokousta Brasílian Belemissä.

Hallitustenvälisen ilmastopaneeli IPCC:n raportit osoittavat, että ilmaston lämpenemisestä johtuvat muutokset ovat ennennäkemättömän laajoja, nopeita ja osin peruuttamattomia. Lämpenemisen vaikutukset ja riskit kasvavat, mitä enemmän maapallon ilmasto lämpenee.

COP29-kokouksen yhteydessä järjestetään runsaasti erilaisia sivutapahtumia ja teemapäiviä, joihin osallistuu laajasti eri kansainvälisten järjestöjen ja sidosryhmien edustajia. Kokouksesta odotetaan kuitenkin tällä kertaa selkeästi pienempää kuin Dubain kokous, jossa osallistujia oli ennätyskelliset n. 100 000.

Suomen valtuuskunta

Tarkoituksena on, että tasavallan presidentti asettaisi kokouksiin valtuuskunnan, jonka puheenjohtajana toimisi tasavallan presidentti Alexander Stubb. Valtuuskunnan varapuheenjohtajaksi nimettäisiin ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen sekä ympäristöneuvos Marjo Nummelin ympäristöministeriöstä.

Valtuuskunnan jäseniksi nimettäisiin presidentti Tarja Halonen, Etelä-Kaukasian kiertävä suurlähettiläs Kirsti Narinen ulkoministeriöstä, alivaltiosihteeri Pasi Hellman ulkoministeriöstä, kansliapäällikkö Lauri Tierala tasavallan presidentin kansliasta, ympäristöneuvos Outi Honkatukia ympäristöministeriöstä, finanssineuvos Pekka Morén valtioneuvoston kansliasta, kulttuuriasiainneuvos Piia Immonen-Seuguenot opetus- ja kulttuuriministeriöstä, sekä neuvotteleva virkamies Anna Salminen maa- ja metsätalousministeriöstä.

Lisäksi esitetään, että ympäristöministeriö oikeutettaisiin nimeämään valtuuskunnalle tarvittavat asiantuntijat ja avustajat.

Toimivalta

Neuvottelu- ja konferenssivaltuuskunnan asettaminen kuuluu perustuslain 93 §:ssä tarkoitetun ulkopolitiikan johtovallan piiriin. Valtuuskunnan asettaminen on useissa tapauksissa niin tekninen ja valmisteleva toimenpide, ettei se perustuslain mukaan vaadi tasavallan presidentin päätöstä. Tasavallan presidentti päättää kuitenkin neuvotteluvaltuuskunnan asettamisesta, kun neuvottelujen kohteena on ulko- ja turvallisuuspolitiikan kannalta merkittävä tai muutoin tärkeä sopimus. Vuoden 2024 ilmastokokouksessa käytäviä neuvotteluja voidaan pitää luonteeltaan sillä tavoin merkittävänä, että valtuuskunnan asettaminen esitetään tehtäväksi tasavallan presidentin päätöksellä.